

тацията съ нѣкакъвъ си адресъ заувѣрение, че е билъ тамъ, и подбуждалъ населението, като го лъготѣлъ за своята мощь. Коментариитѣ на Хранова по политиката и положението: тукъ бѣха Вълневъ, свищовецъ, околийски началникъ, хаджи Петро кметъ (либералъ) и нѣколко члена отъ окрѫжния съветъ. Тукашното рѣзко вино. На другия денъ на 6 ч. сутринта по-теглихме. Ливадитѣ сж пълни съ цвѣтъ. Мокро. Въ Кутловица се само прехвѣрлихме въ друга кола. Пусти краища, мѣста за колонизация. Ломъ. Намѣрихме Анева, Флореско и т. н. Стигнахме подиръ пладне кѣмъ 2 ч. Обѣдвахме въ Церовене — разговаряхме съ една селянка. Отидохме въ ломска-та реалка, Горановъ *très poli* [вежливъ], и учителитѣ. Следъ настъпиха Стурдза, викатъ го въ Букурещъ вѣроятно за дѣлгове. Гледка на Дунава, следъ толкова *aventures!* Запознахъ се съ майоръ Вулпиусъ.

Параходътъ тръгваше на 7 ч. Намѣрихъ тамъ Riedesel. Седѣше съ Хранова, Протича, г-жа Грекова и нѣкакви румънски дами. На друга маса Стурдза обясняваше на князъ Щирбей, че въ България интелигенцията била противъ княза, а селянитѣ за князъ.

Въ петъкъ сутринта, сиречь следъ полунощъ, минахме Рахово. Офицери на мостчето. Тъкмо арестуваха нѣкого си, който искаше да избѣга. На парахода бѣше подпоручикъ Костадиновъ отъ Търново, който си отиваше въ кѣщи въ отпускъ, архилибераль; моитѣ нощни разговори съ него. Сутринта въ Никополь се качи тамошниятъ мирови сѫдия и свищовецъ Тутормановъ (сѫдията Панаретъ Планчовичъ?), разправиха ми за никополските безредици. Народъ отъ рано сутринта въ редици, командуванъ по военно и пиянъ, почналъ да настѫпва. Кѣщата на мировия сѫдия съвѣршено била разграбена отъ около 600 души. Той билъ битъ, цѣлъ е въ рани, дѣржалъ се юнашки, тукъ съмъ поставенъ съ княжески указъ и нѣма да ви отстѫпя, най-после се проснالъ като да е мъртвъ и така се спасиљ. Децата му отъ страхъ сж болни, мушкали ги изъ подъ маситѣ. Турцитѣ били бити, избѣгали съ лодки въ Турномагурели. Единъ румънски офицерь, който билъ дошълъ отъ любопитство, билъ ударенъ съ камъкъ въ главата. Околийскиятъ началникъ и Тутормановъ били скрити въ кѣщата на мировия сѫдия въ банята, на стаята билъ окаченъ килимъ, по него картини. И само така се спасили. Вечеръта въ стражарски дрехи се качили въ лодки, съвѣршено препълнени съ турци и презъ Дунава избѣгали въ Турномагурели. Край брѣга обикаляли патрули отъ селяни, та никой да не избѣга. Давали заповѣди Змияровъ (бивши околийски началникъ, като финансъ чиновникъ правилъ далавери съ рубли), Мандиковъ и др. Румънските селяни съ флоринския кметъ не искали да участвуватъ въ безредиците, та били наблюдавани отъ другите да не избѣгатъ. Цѣлата тази работа